

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK III.

Mindennapi életünk kapcsolata
a közigazgatással

Szerző:	Bán Áron
Témakör:	Gazdasági alapismeretek
Az óra témája:	A nemzetgazdaság és az államháztartás
Felhasznált eszközök:	közig. tankönyv: – <i>III. jegyzet 44–50. oldal</i> közig. munkafüzet: – <i>közig. munkafüzet II. 41–43. old./1–2. feladat</i> Egyéb: – https://www.youtube.com/watch?v=LAr7gA5EF1w&feature=emb_title – Borhegyi Péter, Bódy Zsombor, Kojanitz László, Szász Péter: Történelem 12. OFI, 2012. – https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12/
Kapcsolódás más tantárgyhoz:	van: • történelem tantárgy 12. évfolyam: – Pénzügyi és gazdasági kultúra • földrajz tantárgy 10. évfolyam: – A pénz és tőke mozgásai a világgazdaságban

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
1'	Adminisztráció		e-napló;
10'	<p>Óra eleji ismétlés Motiváció</p> <p>Téma bevezetése: kép kivetítése majd szakfogalmak összegyűjtése a képhez kapcsolódóan. A diákok előzetes ismereteinek aktivizálása.</p> <p>Felmerülő fogalmak: <i>állam, gazdaság, adó, pénzügy, miniszter, bevétel, kiadás, adósság, hiány, infláció...</i> stb.</p>	Frontális beszélgetés tanári irányítással	1. dia;
22'	<p>Új ismeretek átadása</p> <p>Új fogalom bevezetése: nemzetgazdaság. Fogalom meghatározása és definiálása, már meglévő ismeretek strukturálása.</p> <p>A gazdaság szereplőinek meghatározása:</p> <ul style="list-style-type: none"> – magánszemélyek – gazdálkodó szervezetek – állam <p>Utóbbi szerepének/jelentőségének kiemelése → állami szerepvállalás a gazdaságban: történelmi példák keresése (pl. tervgazdaság; New Deal, kapitalista gazdaság, szociális piacgazdaság)</p>	<p>Tanári magyarázat</p> <p>Frontális beszélgetés tanári irányítással</p>	<p>2. dia;</p> <p><i>III. közig. jegyzet 44–45. oldal alapján</i></p> <p>füzet;</p>
26'	<p>Új ismeretek átadása</p> <p>Új fogalom jelentésének tisztázása példán keresztül: gazdasági szereplők azonosítása egy eset segítségével.</p> <p>Feladat megoldása párokban (szóban), ellenőrzés tanári moderálással.</p> <ul style="list-style-type: none"> – megbeszéltek rögzítése és kiemelése 	<p>páros munka</p> <p>Frontális beszélgetés tanári irányítással</p>	<p>Közigazgatási munkafüzet II. 42–43 old./2. feladat;</p> <p>3. dia;</p>

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
33'	<p>Új ismeretek átadása</p> <p>Állami szerepvállalás a gazdaságban:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fogalom rögzítése és definiálása közösen, tanári vezetéssel: <i>közfeladat ellátása; állami beavatkozás</i> <p>majd, állami beavatkozás mértékének és lehetőségeinek áttekintése a közig. mf. példáján keresztül:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. lépés: válaszlehetőségek áttekintése és közös megbeszélése 2. szituáció áttekintése 3. közös megoldás keresése <p>Diákok önálló/közös gondolkodása, tanári koordináció és segítő kérdések feltétele.</p>	<p>Tanári magyarázat</p> <p>Frontális beszélgetés tanári irányítással</p>	<p>Közigazgatási munkafüzet II.: 41–42. old./1. feladat; <i>III. közig. jegyzet 45–46. oldal alapján</i></p> <p>füzet; 4. dia;</p>
39'	<p>Új ismeretek átadása</p> <p>Költségvetés fogalmának rögzítése és közös definiálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – központi és helyi alrendszer meghatározása <p>Költségvetés aspektusainak/jelentésének rögzítése azt alábbi szempontok szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mérleg – pénzügyi terv – törvény <p>A definíció meghatározása a fenti szempontok alapján.</p> <p><i>Lehet-e egy költségvetés hiányos?</i> – kérdés közös megbeszélése, érvek gyűjtése.</p>	<p>Tanári magyarázat</p> <p>Frontális beszélgetés tanári irányítással</p>	<p>4–5. dia; <i>III. közig. jegyzet. 46–50. oldal alapján</i></p>
44'	<p>Részösszefoglalás</p> <p>Videó megtekintése: az órán elhangzottak rögzítésének elősegítése, illetve a következő óra bevezetése a mellékelt videó alapján. Videó tartalmának közös összegzése, legfontosabb hangsúlyok kiemelése.</p>	<p>Frontális beszélgetés tanári irányítással</p>	<p>https://www.youtube.com/watch?v=LAr7gA5EF1w&feature=emb_title; (hossz: 2:03)</p>
45'	Óra lezárása		

Az óravázlatban szereplő diasor

Közpénzügyek: Államháztartás helye a nemzetgazdaságban

1

1) A nemzetgazdaság fogalma

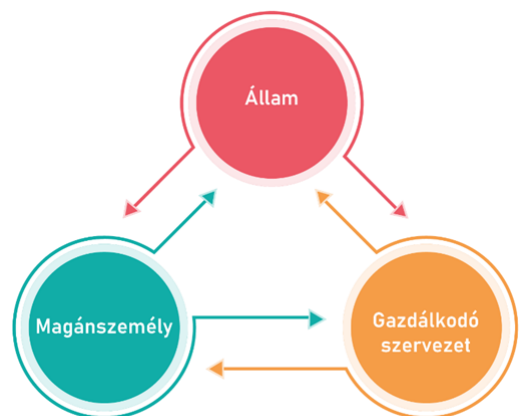
jelentése?

= gazdasági szereplők összessége, kapcsolata, kölcsönhatásaik rendszere

gazdasági szereplők:

- gazdasági szervezet
- magánszemély
- **állam** (szerepe? → közfeladatok ellátása)

súlypont?

2

A Trego Kft. gyermekruhák tervezésével és forgalmazásával foglalkozik. Az őszi közeledtével az új kollekció megjelenését követően érzékeli a Trego Kft. vezetője, hogy az előző évi kollekciókból megmaradt ruhák raktározása jelentős költséget jelent, ezért azokat óvodáknak és iskoláknak akarja elajándékozni. Az óvodák, iskolák pedig a rászoruló gyermekek családjainak adhatják ezeket oda. A Trego Kft. felhívást tesz közzé középiskolás fiataloknak, hogy akinek van ideje, az segíthet a Trego Kft. alkalmazottainak a korábbi évek kollekciójából származó gyermekruhák szétválogatásában, és óvodákba és iskolákba való kiszállításában. Kis Anett Evelin és Nagy Róza Petra jelentkezett a Trego Kft.-nél, és nyári munka keretében havi 50.000 forintos díjazás mellett aktívan részt vettek a gyermekruhák kiválogatásában és kiszállításában.

(forrás: közig. munkafüzet II. 42–43. old./2.)

A fentiekben bemutatott gazdasági esemény tekintetében mely szereplők minősülnek gazdálkodó szervezetnek és melyek magánszemélynek?

2) Az államháztartás

állam szerepe a nemzetgazdaságban:

közfeladatok ellátása

– pl.?

– **állami beavatkozás lehetősége**

→ ennek rendszere:

ÁLLAMHÁZTARTÁS

= „a köz pénztárcája”

két alrendszer:

– központi (országos) alrendszer

– helyi (települési) alrendszer

A légszennyezés jelentős része abból származik, hogy a magánszemélyek fűtés céljára elégetnek olyan anyagokat is, amelyek égése során szennyezés kerül a levegőbe. Ennek következtében a téli időszakban kifejezetten szennyezett a levegő. A Kormány bejelenti, hogy egymillió forint összegben minden ház olyan felújítását támogatja, amelynek célja a fűtőtechnikai feltételek javítása. Ezen intézkedés célja, hogy a házakban légszennyezést okozó fűtési technikák használata csökkenjen.

Milyen állami beavatkozásnak minősül ez az intézkedés?

(közig. munkaf. II.: 41–42. old./1.)

1. Általános beavatkozásnak minősül, mivel minden ház esetében alkalmazható, azaz a nemzetgazdaság minden szereplőjére (állam, gazdálkodó szervezet, magánszemély) hat az állami beavatkozás.

2. Speciális beavatkozásnak minősül, mivel kizárólag azok személyekre vonatkozik, akik lakással rendelkeznek, és az intézkedés speciális környezetvédelmi célt szolgál.

3. Részben általános, részben speciális beavatkozásnak minősül, hiszen minden gazdasági szereplőre hat, de speciális célra irányul.

4. Nem minősül sem általános, sem speciális beavatkozásnak, hanem ez egy közvetlen állami támogatás.

3) A költségvetés

= az államháztartás pénzügyi terve

– meghatározott időre (*központi alrendszer; helyi alrendszer; EU?*)

Mi a költségvetés?

A) **mérleg**: közbevételek és közkidadások

B) **pénzügyi terv**: teljesüléséről/nem teljesüléséről egy.nek kell beszámolni

C) **törvény**: Országgyűlés fogadja el

– két alrendszer: külön költségvetés

– *lehet-e hiány?*